

ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
**The operational factors of the internal education quality
assurance of the Faculty of Public Health, Mahasarakham
University**

ธัญญธร พัวพิทยาทธ¹
Thanyathorn Powpittayathorn¹

Received: 21 January 2019 ; Revised: 3 February 2020 ; Accepted: 18 February 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัย 8 ด้าน โดยเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความคิด

---

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ปฏิบัติการ, สำนักงานเลขานุการคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
โทรศัพท์ 043-754353 อีเมล: po_ro05@hotmail.com

¹ Faculty of Public Health, Mahasarakham University, Kantrawichai District, Mahasarakham, 44150. Thailand. Tel. 043-754353, E-mail: po_ro05@hotmail.com

เห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.08$) ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.08$) รองลงมา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.04$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X}=3.39$)

คำสำคัญ: ปัจจัยการดำเนินงาน, การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

Abstract

The purpose of this research was to study the level of operational factors of educational quality assurance in the Faculty of Public Health, Mahasarakham University. The samples were 59 staffs of the faculty. Research instruments-was a questionnaire about opinions on the factors of educational quality assurance operation It consisted of 8 factors, with the tool being a rating scale of 5 levels. The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation. The research found that personnel's opinions about the success of factors affecting the achievement of the internal education quality assurance operation of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University was as overall in the high level ($\bar{X}=3.82$). When considering each aspect, it was found that there were 7 levels of opinions at a high level and 1 moderate level, with the highest mean being educational quality examination ($\bar{X}=4.08$), followed by annual report which is an internal quality assessment report ($\bar{X}=4.08$), and then by educational quality examination ($\bar{X}=4.04$). The lowest score was for management and information system management ($\bar{X}=3.39$).

Keywords: Operating Factors, Internal Quality Assurance.

บทนำ

ระบบการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบแรกที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา และเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบันในรอบแรกตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ โดยครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

ภายใต้หลักการสำคัญคือไม่เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นสามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ อีกทั้ง ยังมีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงินและด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม ในส่วนของเกณฑ์การประเมิน มีทั้งเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันและที่แยกใช้เฉพาะกับสถาบันที่มีจุดเน้นต่างกันได้แก่ สถานที่เน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวเนื่องจากในระยะแรกนี้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังไม่มีการบวนการทำงานที่เน้นวงจรคุณภาพอย่างชัดเจนตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในรอบที่สอง พ.ศ. 2553 ยังคงยึดหลักการเดียวกับรอบแรกโดยนำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐมาเป็นกรอบในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในรอบที่สองจะมุ่งเน้นการประเมินเฉพาะปัจจัยนำเข้าและกระบวนการสำหรับการวัดผลผลิตหรือผลลัพธ์นั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้นำตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ สมศ. มาใช้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกัน

คุณภาพภายในที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ ทั้งนี้ เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นในรอบนี้ยังมีความแตกต่างจากรอบแรกคือ มีการกำหนดประเภทเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ใช้กับทุกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค 1 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่ม ค 2 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรีและกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกตามนิยามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

เพื่อให้การวิจัยปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความทันสมัยและปรับปรุงให้ครอบคลุม

ตามเนื้อหาข้ออธิบายเกณฑ์ของ สกอ. และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ประจำได้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม และเพื่อพัฒนาแนว ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพของสถาบันให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับปัจจัย การดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในคณะสาธารณสุข ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และ บุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 69 คน (คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตรของทาร์ ยามาเน่ กำหนด ขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 คน ทำการสุ่มตัวอย่างใช้ตัววิธีการ สุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก

การดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษา ภายในของคณะ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของ คณะวิชาจำนวน 56 ข้อ การหาค่า คุณภาพความเที่ยงของเครื่องมือ โดย นำแบบ สอบถาม ไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ

ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาให้คะแนน ค่าความสัมพันธ์ของความเที่ยงของเครื่องมือเท่ากับ 0.86 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้

เกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับดังนี้

- คะแนน ความหมาย
- 5 ระดับมากที่สุด
- 4 ระดับมาก
- 3 ระดับปานกลาง
- 2 ระดับน้อย
- 1 ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายกำหนดช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

ช่วงคะแนน การแปลความหมาย

4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้เขียนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 55.93 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มากเท่ากับมีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 24

คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี 26 คน คิดเป็นร้อยละ 44.07 รองลงมาคือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35.59 ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานมากที่สุด 11-15 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35.59 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระดับปัจจัยสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ อยู่ในระดับมาก และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มี 5 รายการ ได้แก่ คณะมีการประเมินคุณภาพภายใน ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาของคณะ คณะมีการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมทุกด้านของมาตรฐานการศึกษา คณะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย คณะดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน และนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวม

ปัจจัยในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ	3.57	0.51	มาก	7
2 จัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	3.73	0.47	มาก	6
3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.39	0.33	ปานกลาง	8
4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ	3.76	0.20	มาก	5
5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.04	0.83	มาก	3
6 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.08	0.08	มาก	1
7 การทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.08	0.05	มาก	2
8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.14	มาก	4
รวม	3.82	0.37	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบคุณภาพ

การศึกษา ($\bar{x}=4.08$) ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{x}=4.08$) ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=4.04$) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.00$) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ ($\bar{x}=3.76$) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x}=3.73$) และ ด้านการ

กำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ ($\bar{X}=3.57$) อยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X}=3.39$) อยู่ในระดับ ปานกลาง

วิจารณ์และสรุปผล

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กรณีศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย โดยด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ ด้านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ อยู่ในระดับมาก และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารการจัดเก็บเอกสารของคณะยังไม่ดีเท่าที่ควร การสืบค้นเอกสารยังไม่ีประสิทธิภาพเท่าที่ควรทำให้ผลการสำรวจอยู่ในระดับ

ปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเป็นการด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ คือ การกำหนดเนื้อหาครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน คณะ ชุมชน ท้องถิ่น ด้านจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการจัดโครงสร้างการบริหารคณะสอดคล้องกับบริบทของคณะและหน่วยงานต้นสังกัด ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/กิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปี การกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของคณะ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการประเมินคุณภาพภายใน ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของคณะ การประเมินผลคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมทุกด้านของมาตรฐานการศึกษา ด้านการทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การวิเคราะห์ สังเคราะห์และอภิปรายผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการประเมินผลตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ กาญจนนียต (2545) กล่าวว่า คณะเกษตรศาสตร์ได้พัฒนากลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การประสานงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนา

ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการกำหนดกลไกในการพัฒนาให้ มีการติดตามตรวจสอบ ปรึกษา แลกเปลี่ยนข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะต่อกันภายในคณะ โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพศึกษาภายในคณะ และมีคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) จัดทำรายงานทั้งระดับคณะและภาควิชา/หน่วยงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาและเผยแพร่แก่สาธารณะ และมีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ มีการวางแผน (Plan) หนาแผนไปปฏิบัติ (Do) มีการตรวจสอบ (Check) และถือปฏิบัติเป็นมาตรฐาน (Action) หากผลการตรวจสอบการใช้แนวทางปฏิบัติหรือวิธีการใหม่สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาได้ดี

ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะพบว่า ปัจจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยทั้ง 8 ด้าน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้การประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในของคณะ และองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาระดับของ ปัจจัยความสำเร็จของหน่วยงาน ทางการศึกษาในระดับต่างๆ อาทิ การศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชาซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ที่ได้กล่าวว่ยุทธศาสตร์ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีเงื่อนไขด้านปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ภาวะผู้นำของผู้บริหารการทำงานเป็นที่มีการสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจการกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนและการกำกับดูแลการมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพคือปัจจัยด้านภาวะผู้นำโดยใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและได้มีการศึกษาถึงประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพประเด็นหนึ่งคือการขาดความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในสถานศึกษาส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพประสบความสำเร็จ หน่วยงานต้นสังกัดจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของอาพาพร สุพร(2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนา กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านระบบการจัดเก็บข้อมูล ด้านการนำผลประกันคุณภาพมาใช้ในการพัฒนาหน่วยงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเพื่อขยายผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประกันคุณภาพในระดับคณะ/หน่วยงาน
2. ผลจากการศึกษาการนำเอาผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงมีวิธีการและแนวทางที่หลากหลายและยังไม่เป็นรูปธรรม ดังนั้นควรจะมีการศึกษาวิจัยรูปแบบและแนวทางในการนำเอาผลการตรวจประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นแนวทางที่เป็นระบบ
3. จากผลการศึกษาพบ

ว่าการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ ยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรศึกษาการหาแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารสารสนเทศของการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะต่อไป

4. คณะฯ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาบุคลากรทุกระดับเกี่ยวกับการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ให้มากขึ้น ผู้บริหารทุกระดับจะไม่สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ หากขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรระดับปฏิบัติการ เนื่องจากบุคลากรทุกคนทุกระดับมีความสำคัญในการร่วมผลักดันหรือพัฒนาคุณภาพให้หน่วยงานและคณะฯ ไปสู่เป้าหมายได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (เงินรายได้) ในครั้งนี้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). อัตรากำลังบุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ กาญจนนิตย์. (2545). การจัดการความรู้สู่วงจรคุณภาพที่เพิ่มพูน. ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อาภาพร สุพร. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม. มหาวิทยาลัยนครพนม.